Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 224 (6. 713) 1988 йил 30 сентябрь, жума Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Орол денгизи районида экология ва санитария вазиятини тубдан яхшилаш, Орол ҳавзасида сув ва ер ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ҳамда уларни муҳофаза қилишни кучайтириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Мазкур қарорнинг баёни бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

⊙ «Правда» газетасининг мамлакатимиз тарихини ўрганишга бағишланган навбатдаги саҳифаси «Қийин саволлар даври» деб номланади. Мақолада 20—30-йиллар тарихи ва ҳозирги замон жамоатчилик фикри ҳақида мулоҳазалар юритилади.

⊙ Ҳар йили октябрь ойининг бошларида Константиново қишлоғида Есенин поэзияси байрами бўлиб ўтади. «Правда» газетасининг тўртинчи саҳифасида ана шу сана олдидан газета махсус мухбири Сергей Кошечкиннинг «Бу кўча менга таниш...» сарлавҳали мақоласи босилган.

⊙ СССР Ички ишлар министрлиги ва Италиянинг «Имаго» фирмаси олти серияли «Ўргимчак уяси» телевизион детективи устида иш олиб бормоқда. «Известия» газетасининг олтинчи саҳифасидаги «Бизнинг Спрут» сарлавҳали мақолада ана шу ҳақда ҳикоя қилинади.

⊙ Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, расмий хабарлар, чет эллардан олинган телеграммалар ва бошқа материаллар берилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида

28 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлиси бўлди. Партия, совет, хўжалик ташкилотларининг қишлоқ хўжалик ишларини ўтказишга оид вазифалари муҳокама қилинди. Мазкур масала юзасидан область партия комитетлари биринчи секретарларининг ахборотлари тингланди. Республика агросаноат комплексида ижобий ўзгаришлар рўй бераётганлигига қарамай, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этишда анчагина камчиликлар ва ҳал этилмаган муаммолар борлиги таъкидлаб ўтилди. Бюро мажлисида мавжуд моддий-техника ва меҳнат ресурсларини пахта ҳосилини, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олишга энг кўп даражада сафарбар этишга оид тадбирлар белгиланди.

Марказий Комитет Бюросида партия ва ҳукуматнинг агросаноат комплекси объектларини қуришга оид қарорларини бажаришда коммунист раҳбарлар йўл қўйган интизомсизлик тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Госстройи, Ўзбекистон ССР Агросаноат қурилиши давлат комитети ҳамда Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитети қурилиш-монтаж бўлинмалари раҳбарларига нисбатан талабчанликни сусайтириб юборганликлари сабабли қайта ишлаш тармоқлари объектларини қуриш ва ишга тушириш юзасидан белгиланган топшириқлар мунтазам равишда бажарилмаётганлиги айтиб ўтилди. Ўзбекистон ССР Қурилиш ишлари давлат комитетининг ташкилотлари беш йиллик бошидан бери Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари министрлиги объектларида 12,7 миллион сўмлик, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети объектларида эса 9,8 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажармадилар, бу йил улар ана шу тармоқларнинг кўпгина ишга тушириладиган объектларида планни бажармадилар, Жиззах гўшт комбинати, Андижон области Қўрғонтепа дон маҳсулотлари комбинатида элеватор қурилиши, Самарқанд областининг Оқтошдаги элеватор ва тегирмон, Сирдарё области Оқолтин посёлкасидаги дон маҳсулотлари комбинатида омухта ем заводи қурилиши анча суст олиб борилмоқда.

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети (Т. Н. Набиев, В. А. Короткий ўртоқлар), Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари министрлиги (А. М. Муталов, А. И. Локтионов ўртоқлар) ва Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитети (Х. Г. Тен, Ҳ. М. Мирзааҳмедов ўртоқлар) ўзларига қарашли корхоналарнинг аниқ-пухта ўзаро ҳаракатини таъминламаяптилар, маҳсулотни қайта ишлаш, сақлаш ва сотиш базасини жадал ривожлантириш юзасидан партия йўл-йўриқларини рўёбга чиқаришда сусткашликка йўл қўймоқдалар, қайта ишлаш тармоқларининг социал соҳасини ривожлантиришга илгаригидек қолдиқ принципи асосида ёндашмоқдалар, уй-жойлар, мактабгача болалар ва медицина муассасалари, клублар ва маданият уйларини кам қурмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Госплани (ўртоқ Р. А. Гиниятуллин) ва Ўзбекистон ССР Госснаби (ўртоқ Т. Я. Шарипов) агросаноат комплексининг моддий-техника базасини ривожлантиришни жадаллаштиришга зарур таъсир кўрсатмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети агросаноат ва қурилиш комплекслари, Ўзбекистон ССР Госплани ва Госснаби коммунист-раҳбарларининг эътиборини улар йўл қўйган интизомсизликка ҳамда шу муносабат билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва сақлаш юзасидан қувватларни ривожлантиришда жиддий қолоқлик вужудга келганлигига қаратди, уларнинг шахсан ҳар биридан 1988 йил ва умуман беш йиллик учун белгиланган топшириқлар сўзсиз бажарилиши юзасидан узил-кесил чоралар кўришни талаб қилди.

Ўзбекистон ССР дон маҳсулотлари министрининг ўринбосари ўртоқ А. И. Локтионов ўзига юклатилган вазифаларни уддалай олмаётганлиги уқтириб ўтилди. Республика Министрлар Советига ишнинг ана шу соҳасига раҳбарликни мустаҳкамлаш вазифаси топширилди.

Марказий Комитет қарорида мавжуд жиддий камчиликларни бартараф этиш, партия ва ҳукуматнинг агросаноат комплекси объектларини қуришга оид қарорлари бажарилиш учун коммунист-раҳбарларнинг масъулиятини ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Марказий Комитет Бюроси меҳнат коллективларини хўжалик ҳисоби, бригада, оилавий ва ижара пудратига ўтказиш юзасидан Дўстлик район партия комитети олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Мазкур масалага доир қарорнинг баёни эълон қилинади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси мажлисида бошқа бир қанча масалалар кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Аёл бахти

Надежда ўрта мактабни тугатадиган йили эди. Ҳадемай тўртинчи чорак ҳам ниҳоясига етади деган кунлар. Катта ҳаёт бўсағасида турган ёшларнинг орзулари чексиз. Кимдир инженер, кимдир врач, учинчиси ўқитувчи бўлмоқчи. Тенгдошлар ҳар куни шу ҳақда фикр юритишади. Бир куни қизлар ўртасида кўтарилган «Ким ишчи бўлади?» деган оддий савол қизғин мунозарага айланиб кетди.

— Мен бўламан, — деди Надежда. — Аттестатни қўлга олгач, тўғри заводга бораман. Хўш, ишчи бўлишнинг нимаси ёмон, кўпчилигимизнинг ота-онамиз ишчилик орқасидан бизни ҳалол боқишяпти-ку!

— Тўғри, — унинг сўзига қўшилишди дугоналари, синфдошлари. — Ишчи бўлиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Ҳаммамиз ўқишга кириб кетмаймиз, қолаверса кундузи ишлаб, кечқурун ўқиса ҳам бўлади. Ўзинг қаерга бормоқчисан?

— Уйдагилар билан маслаҳатлашдим, — жавоб берди Надежда. — Асбобсозлик заводига бораман.

— Оғирлик қилмасмикин? — дейишди синфдошлари. — Ҳарқалай завод.

— Бошқа аёллар ишлаяпти-ку, мен ҳам эплаб кетарман, —деди у. —Эплолмайман деган қолиб кетаверади.

Шу гапларга ҳам ўн йилдан ошиб кетибди. Албатта, бошланиши осон бўлмади. Қийналди. Силлиқловчилик касбини эгаллагунча не машаққатларни кўрмади. Ҳаммасига чидади. Фидокорлиги унга бахт келтирди. Ҳозир у илғор комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи.

Айтишингиз мумкин, бундай фидойилар ҳар бир коллективда бор-ку, деб. Тўғри, бор. Агар Надежда Ризаевани бошқаларга таққослайдиган бўлсак икки бор фидойи дейиш мумкин. Негаки, у беш боланинг меҳрибон онаси, катта оиланинг саришта бекаси ҳамдир. Шунинг ўзиёқ ишдан кейин ҳам тиниб-тинчимаслигидан далолат беради. У бахт деганда турмуш ўртоғи Тоҳир билан тотув турмушини, беш боласи — Анатолий, Андрей, Марина ва Ҳасан-Ҳусанни, қадрдон коллективида топган обрў-эътиборини тушунади. Аслида шулар эмасми, бир аёлнинг бахти!

Тошкент асбобсозлик бирлашмасига бориб илғорлар ҳақида сўз очгудек бўлсангиз Надежда Ризаева номини ҳам ҳурмат билан тилга олиб ўтишади. Унинг ҳар бир ишга улгуришини фахрланиб гапиришади. Бу ғайратни у меҳрибонларидан олаяпти. Бу аёлнинг орзулари жуда кўп.

Бахт унга доимо йўлдош бўлсин!

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

⊙ СУРАТДА: Надежда Ризаева.

Т. Каримов фотоси.

Тошкент область партия комитетида

Тошкент область партия комитети Куйбишев район партия ташкилотида ҳисобот-сайлов кампаниясининг боришини кўриб чиқди. Шу нарса таъкидландики, район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов партия йиғилишларини ўтказиш практикасини яхшилаш юзасидан муайян иш олиб бормоқдалар.

Шу билан бирга бу иш савияси ҳали ҳозирги талабларга мувофиқ келмайди. Район партия комитети қуйи партия бўғинларига методик тавсиялар юбориб, ҳисобот-сайловларга тайёргарлик кўриш ва ўтказишда уларга конкрет амалий ёрдам кўрсатиш юзасидан жонли ишни унутиб қўйди. Партия группалари ва цех партия ташкилотларидаги атиги тўртдан бир йиғилишлардагина район партия комитети вакиллари қатнашдилар.

Рекомендацияларнинг ўзи қуруқ, расмий услубда баён қилинган бўлиб, партия ҳаётини демократлаштириш шароитида ҳисобот ва сайловларни ўтказиш тажрибасига партия ташкилотларининг ижодий ёндашишини назарда тутмайди, коммунистларни, сайлаб қўйиладиган органларнинг аъзоларини ишнинг янги шакл ва усулларини излаб топишга қизиқтирмайди.

Дастлабки тайёргарлик ишлари йўқлиги кўпгина ташкилотларда коммунистларнинг йиғилишларда тўлиқ қатнашмаслигига, етарли даражада фаоллик кўрсатмаслигига, танқидий руҳ бўлмаслигига олиб келди.

Район партия комитети коммунистларнинг ўз сайлаб қўйиладиган раҳбар органлари фаолиятига баҳо беришларида принципиаллик ва объективлик қилишини тубдан яхшилаш йўлини ўтказа олмади. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари давомида партия группаси ташкилотчиларининг атиги уч проценти, цех партия ташкилотлари секретарларининг 2,5 процентининг ишигина қониқарсиз деб топилди. Ваҳоланки, кўпчилик партия етакчиларининг фаолияти жиддий эътироз туғдирмоқда.

Бошланғич партия ташкилотларида бошланган ҳисобот-сайлов йиғилишларида район партия комитети аъзолари ва райком аппарати ходимлари шунчаки қатнашиш билан чекланиб қолмоқдалар, коммунистларнинг ўзаро талабчанлиги ошишига, нутқларнинг танқидий бўлишига, ишчанлик кайфияти вужудга келтирилишига жиддий таъсир кўрсатмаяптилар. Юқори раҳбар органларига кўрсатилаётганларнинг ва район партия конференциясига делегатларнинг социал составини шакллантириш юзасидан етарли равишда тушунтириш, агитация ишлари олиб борилмаяпти, делегатлар состави ҳали ҳам асосан раҳбарлар ҳисобига тўлдирилмоқда.

Область партия комитети Куйбишев район партия комитетига ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёрланишда бошланғич партия ташкилотларига ёрдам беришда сайлаб қўйиладиган органлар аъзоларининг, масъул ходимларнинг роли оширилиши юзасидан чоралар кўришни топширди. Муҳим сиёсий кампанияни ўтказишда расмиятчилик, дабдабабозлик ва тадбирбозликка барҳам бериш зарурлиги таъкидланди. Қуйи бўғинларга кўрсатилаётган ёрдамнинг самарадорлиги жойлардаги ишнинг реал аҳволига қараб баҳоланиши керак.

Район партия комитетига йиғилишларда сайлаб қўйиладиган органлар аъзолари ва масъул ходимларнинг пассив равишда қатнашишига барҳам бериш топширилди. Зарур бўлган пайтда улар музокараларнинг боришига фаол равишда аралашиб, йиғилишларни хўжалик масалаларининг ўзинигина муҳокамасига айлантириб юборишнинг олдини олишлари, музокараларнинг ишчанлик, танқидий руҳда бўлишини таъминлашлари лозим. Агар меҳнат коллективи план топшириқларини бажармаётган бўлса, коллективда маънавий-психологик вазият ёмон бўлса, партия комитети, партбюро, партия ташкилоти секретари айби билан бошқа камчиликларга йўл қўйилган бўлса район партия комитетининг вакили сайлаб қўйиладиган органнинг фаолиятига объектив ва принципиал баҳо бериш, уни ҳатто қониқарсиз баҳолаш зарурлигига коммунистларни ишонтириши лозим.

Район партия комитети ҳисобот ва сайловлар ҳамма жойда бутун ички партия ҳаётини янада демократлаштириш белгиси остида, принципиал, фойдали танқид ва ўз-ўзини танқид шароитида ўтишини таъминлаши керак. Ҳар бир йиғилиш ташаббусларга кенг йўл очиб бериши, коммунистларнинг шахсий масъулияти ва онгли интизомини кучайтиришга ёрдам қилиши лозим.

Юксак мукофот топширилди

Аввал матбуотда хабар берилганидек, Ватанимиз медицинасини ривожлантиришдаги хизматлари, ҳарбий хизматчиларга медицина хизмати кўрсатишни такомиллаштириш ишига катта ҳисса қўшганлиги ҳамда интернационалист жангчиларга юқори малакали медицина ёрдами кўрсатганлиги учун П. Ф. Боровский номли Тошкент округ ҳарбий госпитали Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган эди. 29 сентябрь куни Тошкент округ Офицерлар уйида юксак мукофотни топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони армия генерали Н. И. Попов докладида Афғонистон воқеалари бошланган дастлабки кунларданоқ Тошкент госпиталига интернационалист жангчиларга ёрдам кўрсатишдек катта вазифа юклатилганлиги қайд этилди. Ўзбекистондаги энг кекса медицина муассасаси ўз олдига қўйилган вазифани шараф билан уддалади. Келгуси йил ташкил этилганига 120 йил тўладиган госпиталь рус ва совет ҳарбий медицинаси шонли анъаналарини муносиб давом эттирмоқда.

Юксак мукофотни топширишга бағишланган тантаналарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, СССР Мудофаа министрлиги Марказий ҳарбий-медицина бошқармасининг бошлиғи генерал-полковник Ф. И. Комаров, интернационалист медикларнинг Тошкентда ўтаётган биринчи Бутуниттифоқ слёти делегатлари, Тошкент жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Шафқат ҳаракатни талаб этмоқда

Интернационалист-медикларнинг биринчи Бутуниттифоқ слёти Тошкентда ўз ишини якунлади. Слётда интернационалист-ж а н г ч иларга ва Афғонистоннинг тинч аҳолисига медицина ёрдами беришда қатнашган, бошқа мамлакатларда ишлаган 200 дан ортиқ врач ва шафқат ҳамшираси иштирок этди. Улар ярадор бўлган ва шикастланган жангчиларни даволаш ва социал жиҳатдан тиклаш муаммоларини, граждан интернационалист-медикларнинг социал статусини муҳокама қилдилар.

Слёт қабул қилган резолюцияда интернационалист-жангчиларга кўрсатилаётган медицина ёрдами даражаси ҳали ҳам жуда пастлиги таъкидланди. Давлат ва жамоат ташкилотлари, шу жумладан, медицина муассасалари ходимларининг интернационалист жангчиларга лоқайдлик, бағритошлик билан муносабатда бўлиш ҳоллари тез-тез учрамоқда. Афғонистон Республикасида интернационал бурчини бажарган ҳарбий медицина ходимлари учун кўзда тутилган имтиёзлар Совет Армиясида ихтиёрий равишда ёнланиб хизмат қилаётган медикларга нисбатан жорий этилмаганлигини слёт қатнашчилари социал адолатсизлик деб ҳисобламоқдалар.

«Медицинская газета» редакцияси, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимлари касаба союзи марказий комитети СССР Қизил крест ва Қизил Ярим-Ой жамиятлари ижроия комитети СССР Мудофаа министрлиги ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ташаббуси билан ташкил этган слётда мазкур масалаларни ҳал этишга доир таклифлар қабул қилинди.

Мамлакат ҳарбий госпиталларининг ходимлари, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш арбоблари, афғонистонлик врачлар ҳамда Тошкентдаги медицина олий ўқув юртларида таълим олаётган афғон студентлари слётда меҳмон сифатида қатнашдилар. Слёт доирасида Тошкентда совет эстрадаси усталарининг ҳайрия тўплашга қаратилган концерти ва футбол бўлди. Концерт ва футболдан тушган пул интернационалист жангчилар учун даволаш марказлари қурилишига ўтказилади.

(ЎзТАГ).

Тошкентлик курашчи — Олимпиада чемпиони

Кеча Сеулда XXIV Ёзги Олимпиада ўйинларида яна 13 комплект медалларнинг эгалари аниқланди. Қўлга киритилган совринлар бўйича СССР терма командаси ҳамон мустаҳкам биринчи ўринни эгаллаб турибди. Бугунгача совет спортчилари 39 та олтин, 22 та кумуш ва 34 бронза медалларини қўлга киритдилар. Иккинчи ўринни 79 медалга сазовор бўлган ГДР спортчилари, учинчи ўринни 61 медалга сазовор бўлган АҚШ спортчилари эгаллаб туришибди.

Ниҳоят Олимпиада ўйинларида иштирок этаётган республикамиз вакиллари ҳам олтин медални қўлга киритдилар. Оғир атлетикачимиз Н. Муҳаммадёров ва лангарчўп билан баландликка сакраш бўйича Р. Гатауллин кумуш медаль эгалари бўлганликлари ҳақида хабар қилган эдик. Кеча эса ҳамшаҳримиз — Махарбек Хадарцев эркин кураш бўйича 90 килограммгача вазн тоифасидаги полвонлар баҳсида ғолиб чиқиб, Олимпиаданинг олтин медалига сазовор бўлди.

Совет волейболчи қизлари ҳам кеча ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилдилар. Улар беш партия давом этган машаққатли беллашувда Перу терма командасини мағлубиятга учратиб, олтин медалларнинг эгаси бўлишди.

Ўзбекистон «оқ олтин»и 2.000.000 тоннага етди

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

⊙ НЬЮ-ЙОРК. Ислом дунёси кейинги вақтларда бир қатор танглиқлар тўпланган жой бўлиб қолди, булар орасида Эрон-Ироқ уруши, Фаластин масаласи, Ливанга қарши қаратилган агрессия ва Афғонистон муаммоси бор, деди Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг бу ерда ўтаётган 43-сессиясида Ислом конференцияси ташкилоти номидан сўзга чиққан Қувайт амири Шайх Жобир ал Аҳмад ал Жобир ал Сабох. «Биз Эрон билан Ироқ ўртасида бошланган музокаралар барча тўсиқлар бартараф қилиниб, кўзланган мақсадга эришилгунча давом этишига умид қиламиз», — деди у. БМТ Бош секретари Хавфсизлик Кенгашининг 598-резолюциясига мувофиқ жаҳоннинг мазкур районида хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш тадбирларини ўрганиб чиқиши зарур.

Форс кўрфазидаги араб давлатлари ҳамкорлиги кенгаши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бу районда хавфсизлик ҳамда адолатли тинчликни тиклаш ва барча учун кемаларнинг эркин қатнашини таъминлаш юзасидан Ироқ билан ҳам, Эрон билан ҳам ҳамкорлигини доимо қўллаб-қувватлаб келди, деб таъкидлади амир.

⊙ ПАРИЖ. Кўпгина машҳур санъаткорларга ва ҳозиргача фаолият кўрсатаётган ҳамда томошабинлар орасида катта муваффақият қозонаётган «юлдузларга» «ҳаётга йўлланма» берган таниқли француз импресариоси Брюно Кокатрикс номи билан аталувчи Франциядаги фахрий адабий мукофотлардан бири француз эстрадасининг машҳур хонандаси Мирей Матьега топширилди. Бироқ бу гал мукофот унинг ёрқин музикали салоҳияти, зўр актерлик истеъдоди учун берилмади. Гап шундаки, Брюно Кокатрикс мукофоти қўлига қалам олиб ўз ижодий йўли, ўзини тўлқинлантираётган муаммолар ҳақида ҳикоя қилишга қарор берган эстрада ижрочиларигагина берилади. Мирей Матье ўзининг бу йил Париждаги энг катта нашриётлардан бири «Робер лаффон» да чоп этилган «Ҳа, мен ишонаман» деган китоби учун обрўли мукофотга сазовор бўлди. Китоб хонанданинг болалиги, унинг дастлабки чиқишлари, эстрадада шуҳрат қозониши, таниқли композиторлар ва қўшиқчилар билан учрашувлари, чет эл сафарлари ҳақида ҳикоя қилади.

⊙ ЛУАНДА. Луандада яшаётган энг кекса аёл Фауштина Безерра да Консейсау 116 ёшга кирди. У 12 ўғил ва 30 дан ортиқ набирани ўстириб тарбиялади. Шу ёшга кирганига қарамай кампирнинг ақли-ҳуши жойида, куч-ғайратга тўла. Фауштина да Консейсау 19 аср охирларида Луанда қандай бўлганлигини яхши эслайди. У замонавий кварталлар ўрнида мевазор боғлар ҳамда қалин матазорлар бўлганлиги ҳақида ҳикоя қилади. Узоқ яшашимнинг сири нимада эканлигини билмайман, дейди Фауштина. Қариндошларимизнинг ҳаммаси узоқ умр кўришган. Опам 122 ёшга кирганида вафот этган, умр бўйи ишладим. Тикувчилик қилдим, кир ювдим, бозорда савдо-сотиқ билан шуғулландим. Кунларнинг бирида у португалиялик бой аёлнинг уйига идиш-товоқ ювувчи бўлиб ёлланади. Уй бекаси ўшанда инжиқлиги тутиб, Фауштинани ўз итлари билан бирга овқатланишга мажбур қилган эди.

⊙ НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош Ассамблеясининг бу ерда бўлаётган 43-сессияси ишида қатнашаётган Панама президенти Солис Пальма матбуот конференцияси ўтказди. У АҚШ ва Панама ўртасидаги муносабатларнинг қатор жиҳатларини гапириб ўтди. Бу муносабатлар Қўшма Штатлар Панама ҳукуматини ағдариб ташлашга қаратилган кенг кўламдаги кампания олиб бораётганлиги натижасида кескин ёмонлашиб кетди. Унинг сўзларига қараганда, бундай ҳаракатлар Вашингтоннинг Панамада ўз ҳарбий ҳозиру-нозирлигини сақлаб қолиш ниятидан ҳамда Панама каналини ўз назорати остида ушлаб туришга интилишидан келиб чиққандир. Президент Америка Қўшма Штатларининг Панамага нисбатан қабул қилган жазо чоралари бутун 1988 йил давомида иқтисодий аҳволни жуда оғирлаштириб юборди, деб айтди. Бироқ, деб уқтирди у, Панама ҳукумати мамлакат экономикаси учун АҚШ хатти-ҳаракатларининг салбий оқибатларини юмшатиши лозим бўлган махсус программа ишлаб чиқди.

⊙ ПРАГА. Прагада ЧССР Ташқи ишлар министрлиги вакили Буюк Британиянинг ЧССРдаги муваққат ишлар вакили Жон Малькольм Макгрегорга Буюк Британиянинг ЧССРдаги элчихонаси ҳарбий атташеси Жон Жеймс Мейнард ва Англия ҳарбий атташеси ёрдамчиси Грехем Энди ЧССРда дипломатик миссия статусига тўғри келмайдиган фаолият билан шуғулланганликларини ва улар 14 кун ичида Чехословакия территориясини ташлаб чиқиб кетишлари кераклигини айтди, деб хабар қилди ЧТК агентлиги. Баёнотда Англия элчихонасининг икки ходими фаолиятига қарши норозилик билдирилади. Буларнинг фаолияти ЧССР билан Буюк Британия ўртасидаги амалий муносабатларга зид бўлиб, бу муносабатларнинг янада ривожланишига тўсқинлик қилади.

Шаҳар халқ контроли комитетида

Камчиликларга барҳам берилсин

ТОШКЕНТ шаҳар халқ контроли комитети ўзининг навбатдаги мажлисида «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитетининг қайта қуриш, демократия ва ошкоралик шароитида олиб бораётган иш тажрибаси тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Бирлашмада КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилган. Қайта қуриш, демократия ва ошкоралик шароитида корхона халқ конроли комитетининг ишини янада такомиллаштириш бўйича ҳам тадбирлар плани ишлаб чиқилган. Шу йилнинг ўтган ойлари давомида комитет аъзолари томонидан ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат шароити ва уларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, цехларда хом ашё ва материалларни сақлаш, бирлашма маданият саройининг фаолияти бўйича бир қатор самарали рейд ва текширувлар ўтказилган. Навбатдаги текширувлар плани ишчи коллективларига олдиндан маълум қилиб борилади. Унинг натижаси халқ контроли экрани бўлган «Фотоайбнома» деворий газетасида мунтазам ёритиб борилади.

Лекин шунга қарамай комитет томонидан олиб борилаётган ишлар шу куннинг талабига тўла жавоб беради, деб бўлмайди. Группа ва постлар фаолиятида қайта қуриш тўла ўз аксини топмаган. Гарчи комитет 1990 йилгача бўлган иш планига эга бўлсада, тадбирлар қачон ва қай муддатда ўтказилиши аниқ белгиланмаган.

1988 йил планида ҳам бугунги кун талаблари тўла акс этмаган. Унда фан ва техника янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, план кўрсаткичларнинг бажарилиши, турар-жой муаммолари масалалари қайд этилмаган. Бир йилдан ортиқ вақтдан бери комитет корхона озиқ-овқат Программасининг бажарилиши, халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқариш ишлари қандай бораётганлиги билан қизиқмай келади, текширувлар юзаки ўтади, улардан чуқур анализ ва хулосалар чиқарилмайди.

Масалан, комитет монтаж ишлари ва корхона маркаси билан тайёрланган ускуналарни ишлаб чиқаришга жорий этиш масаласи бўйича ўтказилган текширув натижаси билан танишиб чиқди. Лекин бу борада белгиланган тадбирлар нега амалга ошмай қолаётганлиги ва уларнинг айбдорлари аниқланмай қолиб кетди. Комитет бу иш юзасидан декларатив характердаги қарор қабул қилиш билан чегараланиб қолди, холос.

Комитет адресига бирлашма конструкторлик бюроси назоратчилари группаси томонидан сигнал тушди. Унда қайд қилинишича, цехларда фильтрли мосламаларни ўғирлаш ҳоллари рўй бераётганлиги қайд қилинган эди. Дарҳол рейд ўтказилди. Юқоридаги фактлар тўла тасдиқланди. Бироқ комитет ушбу масала юзасидан конкрет чора кўрмади. Ташмачилар томонидан олиб кетилган деталлар миқдори аниқланмади, ҳисоб-китоб ишлари йўлга қўйилмади. Социалистик мулк дахлсизлигини таъминламаган айбдор шахслар жазоланмади. Фақатгина рейд натижаси муҳокамаси билан чегараланилди, холос. Муҳокамада яна икки ойдан кейин шундай текширув ўтказишга қарор қилинган бўлинсада, бироқ бу иш амалга оширилмади.

Комитет корхонанинг маиший ва хўжалик хизмати бўлимида молия-штат интизоми бузилаётганлигини аниқлади. Лекин бу масала ҳам енгил-елпи ҳал қилинди. Давлатга қанча моддий зиён етказилганлиги аниқланмади, айбдорлар жазога тортилмади. Фақат бўлим бошлиғи А. И. Карий эътиборига ушбу масалани етказиш билан кифояланилди.

Бирлашма цехларида атроф-муҳитни ҳимоя қилиш ҳолати юзасидан олиб борилган текширув ҳам натижасиз қолиб кетди. Ҳатто комитет ушбу масала юзасидан чиқарган қарорнинг бажарилиши билан ҳам қизиқмади.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Комитет бирон бир қарорининг қандай бажарилаётганлигини камдан-кам текширади. Олдинги текширувга қайтиш практикаси деярли қўлланилмайди. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида корхонанинг биронта ҳам бўлинмалар бошлиқлари рўй берган камчиликлар ёки рейд натижалари билан таништирилмаганликларини нима билан изоҳлаш мумкин?

Халқ контроли комитети қайта қуриш, демократия ва ошкоралик шароитида ишлашда ижобий натижаларни қўлга киритаётган Ленинград шаҳар халқ контроли комитети иш тажрибасидан самарали фойдаланилмаяпти. Комитет мажлисларида муҳокама қилинган материаллар ишчилар эътиборига камдан-кам етказилади. Рейд ва текширувлар натижаси бирлашманинг «Тракторостроитель» кўп нусхали газетасида тўлақонли ёритилмайди. Етти ой мобайнида уч мартагина «Халқ назоратчиси» варақасининг чиқарилишини нима билан изоҳлаш мумкин.

Бирлашмада мувофиқлаштирилган қўшма рейдлар деярли ўтказилмайди. Партия контроли комиссияси, касаба союз комитети, «Комсомол прожектори» штаби аъзолари билан биргаликда текширувлар олиб бориш практикаси камдан-кам қўлланилади. Ўтказилган 15 текширувдан фақат иккитасини қўшма деб аташ мумкин.

Корхонада мавжуд бўлган 37 та халқ контроли группасидан 9 таси ҳалигача ўз ишлари юзасидан ҳисобот топширмаган. Т. Султонов, Б. Байралиев ва В. Салтаев бош бўлган группалар иши мутлақо кўринмайди.

Шаҳар халқ контроли комитети бирлашма назоратчилари диққатини юқоридаги камчиликларга қаратди ҳамда ишда катта бурилиш ясаб, нуқсонларни тезда ҳал этиш, чинакам қайта қуриш, демократия ва ошкоралик шароитида ишлашни йўлга қўйиб, ижобий натижаларга эришиш тадбирларини ишлаб чиқиш лозимлигини уқтириб ўтди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Метросозлар учун турар жой бинолари қуриш махсус бригада ташкил этилганлигига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. «Ташметрострой» трестининг 2-қурилиш-монтаж бошқармасидаги бу бригада ҳозир Чилонзор районидаги 24-кварталда метросозлар учун турар жой биносини барпо этяпти.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) ғишт терувчи В. Манцеров, смена инженери М. Карамонов ва монтажчи А. Соколовлар янги вазифалар тўғрисида суҳбатлашмоқдалар.

Т. Каримов фотолари.

Замон талабига мос

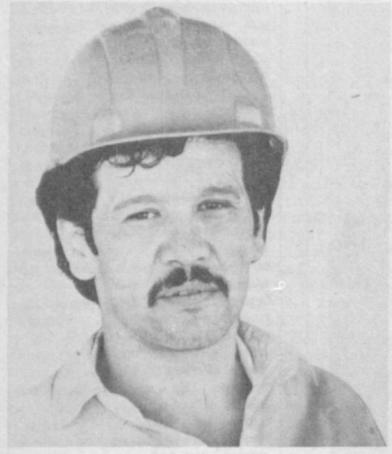

Раҳим Юсупов ўн беш йилдан бери Тошкент саноат-қурилиш трестига қарашли пардозлаш бошқармасида бўёқчи бўлиб ишлаши билан бир қаторда халқ контроли аъзоси сифатида фаоллик кўрсатиб келади. Ўз ишининг устаси ва синчков бу назоратчининг ташаббуси билан халқ назоратчилари бошқармадаги камчилик ва нуқсонларнинг олдини олишяпти. Бошқарма томонидан фойдаланишга топширилаётган саноат корхоналари сифатли ва кўркамлиги билан ишчилар таҳсинига сазовор бўлмоқда. Масалан «Алгоритм», электрон-техника заводлари, Тошкент тўқимачилик комбинатининг бир қатор фабрикалари ва филиаллари, лак-бўёқ заводи цехлари ва маъмурий биноси кабилар шулар жумласидандир. Бу кўркам биноларни барпо этишда бўёқчи Раҳим Юсуповнинг ҳам ҳиссаси бор. У бригада сифат комиссияси раисининг ўринбосари группа касаба союз ташкилотчиси сифатида ҳам ибратли ишларни амалга оширмоқда.

— Эсимни танибманки, қурилиш ҳақида ўйлайман, — дейди у биз билан суҳбатда. — Мактабда ўқиб юрган кезларимда ҳам ҳар хил бинолар суратини чизардим. Лекин шу суратлардан кўнглим тўлмасди. Уларда нимадир етишмаётгандек эди. Қани энди яхши бўёқлар бўлса, уларни бўясам дердим ўзимга-ўзим. Лекин яхши бўёқ қанақа бўлишини билмасдим.

Фақат ўрта мактабни тугаллаб «Ташпромстрой» трестига қарашли пардозлаш бошқармасига ишга келганимдагина бўёқлар хусусиятини англаб етдим. Биноларни пардозлаш учун қандай бўёқлар ишлатилиши-ю, қайсисининг қандай хусусиятга эга эканлигини билиб олдим. Шу-шу қурувчилик касбини ардоқлаб келмоқдаман.

— Сўнгги йилларда коллективимиз малакали кадрлар ҳисобига бойимоқда. Натижада қурилиш ҳажми сезиларли даражада ошмоқда. Бригаданинг йиллик план топшириқлари эса муваффақиятли бажарилмоқда, — дейди участка прораби Фарҳод Ибодуллаев. — Шундай бўлиши ҳам табиий. Чунки партиямиз XXVII съезди 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки шахсий уй билан таъминлашни биз қурувчилар олдига қўйди. Бундай маълумотли топшириқни ўз муддатида бажариш биз бинокорларнинг муқаддас бурчимиздир.

Коллективда илғорлар сафи кенгайиб бормоқда. Хуллас, бригада қўлга киритаётган ютуқлар ҳақида анча-мунча сўз айтса бўлади. Лекин Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси минбаридан қайд этилган **«Уй-жойларни қуриш сифати паст эканлиги кўп эътирозларга сабаб бўлмоқда»**, деган сўзларига эътибор берадиган бўлсак, бинокорлар ишидаги камчиликлар яққол кўзга ташланади. Хўш, булар нималардан иборат?

— Очиғини айтганда, биз сифат масаласида ҳали ҳам оқсаяпмиз, — дейди прорабнинг сўзини давом эттириб Раҳим Юсупов. — Масалан, яқинда фойдаланишга топшириш учун тайёрлаб қўйилган хоналарнинг эшик ва ромларини биринчи бўёқдан сўнг ишни тезлатиш мақсадида нитроэмаль билан қайта бўяб чиқишган. Хуллас, чалачулпа объект фойдаланишга топшириш учун ҳозирланди. Лекин «тезкорлик усули» билан бажарилган бу иш оз бўлмаса график устида ўтириб қолишимизга сабаб бўлди. Сифат комиссияси бинони қабул қилмади. Пардоз ишлари қайтадан бажарилди.

Кези келганда шу нарсани айтиш жоиздирки, сифат масаласида гап борганда келтирилаётган қурилиш материаллари масаласига ҳам эътирозларимиз бор. Айрим бўёқларнинг муддати ўтган бўлади. Уларни ишлатишнинг имкони бўлмайди. Баъзан ишлатилган тақдирда ҳам кўп ўтмай девор сувоқлари нураб туша бошлади.

Яқинда бошқарма назоратчилари бош группаси адресига шикоят тушди. Унда баъзи бўёқчилар ўз ишига масъулиятсизлик билан қараганлиги кескин танқид қилинарди. Р. Юсупов бошлиқ уч кишилик назоратчилар комиссияси тузилди. У жойларда бўлиб шикоятда билдирилган фактлар билан тўла танишиб чиқди. Рейд муҳокамасига бошқарманинг барча бошлиқ ва ишчилари таклиф этилди. Камчиликлар рўй-рост очиб ташланди. Айбдорлар аёвсиз фош этилди. Шу куни бошқарма аҳли «Тез, соз ва сифатли ишлаймиз» деган шиорни қабул қилди. Эндиликда пардозловчилар шу шиорга амал қилиб ишлашаяпти. Натижада объектларда сифатсизликка мутлақо барҳам берилди. Бинолар биринчи тақдимдаёқ фойдаланишга топшириладиган бўлди.

Д. ОБЛАЕВ.

СУРАТДА: қурувчи Раҳим Юсупов.

Қиш тайёргарликни ёқтиради

Вақт ғанимат

«Ташплодоовошчпром» бирлашмаси (директори Муҳаммадалиев, директор ўринбосари Умаров)нинг ва шаҳар районлари улгуржи чакана савдо мева ва сабзавотчилик комбинатларининг қишга маҳсулот жамғариш борасидаги иши билан танишар эканмиз, ўтган йилги аҳвол ёдга тушди. Негани, ўтган йили қишда магазинларда картошка танқчил бўлди, бозорда эса унинг нархи 2—2,5 сўмга чиқиб кетди. Сабзи ва пиёзнинг ҳам нархи чақиб олгудек эди.

Тўғри, шаҳар халқ контроли комитетида таъкидлаб ўтилганидек, «Ташплодоовошчпром» бирлашмаси корхоналари омборларни ҳосилни сақлашга тайёрлаш, ремонт қилиш борасида бир мунча ишларни амалга оширишга эришдилар. Бирлашма раҳбарларининг ахборотига қараганда, барча омборхоналарни тайёрлаш ва ремонт қилиш ишлари шу йилнинг сентябрь ойида тугалланган.

Афсуски, бундай бўлиб чиқмади. Текшириш шуни кўрсатдики, ремонт ишлари бор-йўғи 50 процентга бажарилган, холос. Фактлардан кўз юмиб бўлмайди. Биргина Ҳамза район улгуржи чакана савдо мева ва сабзавотчилик комбинатини (директори Умаров) олайлик. 36 минг тонна маҳсулот сиғадиган ҳажмдаги омборхоналарда ремонт ишлари амалга оширилган. 20 минг тонна ҳажмида маҳсулот сиғадиган омборхоналар эса фақат оқланган, сувалмаган. 6, 7, 8, 9, 10-омборхоналар фақат бўялган. Қолган 1, 2, 3, 4, 5-картошка сақланадиган камералар оқланмаган ва бўялмаган. Юқорида қайд этилган омборхоналарнинг дарвозалари фақат номигагина ташқаридан бўяб қўйилибди. Лекин ҳеч қандай ремонт қилинмаган. Дарвозаларни очсангиз ёполмайсиз, ёпсангиз очолмайсиз. Уларнинг томлари ҳам тўла ремонт қилинмаган. Қишда чакка ўтмайди, деб ҳеч ким кафолат беролмайди. Мавжуд 20 минг контейнернинг 1300 таси ремонт қилинмай ётибди. 80 та электро карадан фақат 54 таси ишга яроқли. Қолганлари эса капитал ремонтга муҳтож.

Чилонзор район улгуржи чакана савдо ва мева сабзавотчилик комбинати (директори Раҳимов) корхоналарида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин. Масалан, 4-комбинат (директори Назаров)га қарашли 10 минг тонна ҳажмдаги омборхоналар фақат оқлаб қўйилган., холос. Деворлар нам тортган. Оқланган жойлар ҳам кўчиб тушяпти. Вентиляция қувурлари ҳам кўпгина жойларда яроқсиз ҳолга келган. Компрессор цехида ремонт ишлари ҳам сифатсиз ўтказилган. Барча қувурлар бўялмаган. Собир Раҳимов район улгуржи чакана савдо мева ва сабзовотчилик комбинатига қарашли Келесдаги 1-омборда ҳам шундай камчиликларни кўришимиз мумкин. 400 тонна картошка сиғадиган омборхонада вентиляция тармоқлари ремонти ўлда-жўлда ётибди. Омборнинг сабзавот сақлайдиган хоналарида мутлақо ремонт ишлари амалга оширилмаган. Хуллас, районнинг кўпгина омборхоналарида аҳвол аянчли. Фрунзе, Сергели районларининг улгуржи чакана савдо мева ва сабзавотчилик комбинатларига қарашли кўпгина омборхоналарда ҳам ана шундай аҳвол ҳукм сурмоқда.

Кузнинг бир ойи ўтди. Вақт ғанимат. Ҳали ҳам иссиқ-илиқ кунларда чала ишларни амалга ошириш мумкин. Акс ҳолда пешона тери билан етиштирилган мева-сабзавот маҳсулотларини дуркун сақлаш қийинлашади. Қолган ишга қор ёғмасин.

М. ХАЛИЛОВ.

Маъсуда Лутфуллаева Тошкент бадиий буюмлар фабрикасининг попоп цехида 13 йилдаан буён меҳнат қилади. М. Лутфуллаева кўпгина жамоат ишлари билан бирга, назоратчи ҳамдир. Ёшлар мураббийси план топшириқларини ортиғи билан бажариши эса унга яна ҳам катта обрў келтирмоқда.

СУРАТДА: М. Лутфуллаева.

М. Назаров фотоси.

Жойлардан хабарлар

Кун тартибида—томорқа хўжалиги масаласи

Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида томорқа хўжалигини ривожлантириш тадбирлари қандай бажарилмоқда? Ушбу саволга жавоб топиш учун район халқ контроли комитети бирлашма томорқа хўжалигининг аҳволи билан танишиб чиқди.

Бирлашмада бу борада талайгина ишлар қилинган. Корхона Сурхондарё областида ўз томорқа хўжалигига эга. Бундан ташқари бош корхона территориясида теплица хўжалиги мавжуд.

Бирлашма ихтиёрига 8 гектар ер берилган бўлиб, ундан 3 гектари суғориладиган, 2 гектари эса ҳайдаладиган майдонлардир. Шунингдек, корхона ҳисобида 18 бош қорамол, 20 қути асалари оиласи бор. Йил бошидан бери корхона ишчилари учун 820 килограмм гўшт, 2,1 тонна асал, 6,6 минг дона тухум, 13 минг литр сут реализация қилинган. 0,16 гектар майдонга эга бўлган теплица эса йил бўйи корхона ишчилари ошхонасини турли кўкатлар, помидор ва лимонлар билан таъминламоқда. Биргина ўтган йили теплица хўжалигидан 170 килограмм кўкат маҳсулотлари, 500 килограммдан ортиқ помидор ва 1 минг донага яқин лимон олинди.

Бироқ шунга қарамай, бирлашма ишчилари сабзавот, сут ва гўшт маҳсулотлари билан комплекс равишда таъминланган деб бўлмайди. Ўтган йил ҳисобига кўра бир ишчига йил давомида томорқа хўжалиги томонидан етиштириб берилган гўшт 400 граммни ташкил этган, холос. Бунинг устига унинг нархи қимматлигини айтмайсизми? 1 килограмм гўшт 17 сўмданга тўғри келган. Корхона ишчиларига Тошкент областидан ер участкаси ажратиб бериш ҳақида масала ҳам узил-кесил ҳал этилмаган.

Район халқ контроли комитети бирлашма бош директори Я. М. Кравченко ва унинг ўринбосари А. Эшматовлар диққатини мавжуд камчиликларни бартараф этиш ҳамда томорқа хўжалигини янада ривожлантириш масалаларига қаратди.

М. ОРИПОВ.

Республика бўйлаб

ЯРИМ АСРЛИК ТАНАФФУСДАН КЕЙИН

Андижонда ломбард иш бошлади. Эсдан чиқаёзган, лекин кишилар учун жуда муҳим бўлган бу хизмат турини, яъни ашёларни гаровга қабул қилишни «Фотобитхимчистка» бирлашмаси таклиф этди. Ломбардда мижозларга фақат пул берилибгина қолмай, айни вақтда уларнинг заргарлик буюмлари, мўйна, биллур, чинни асбоблари, санъат буюмлари, кийим-кечакларини вақтида сақлаб бериш учун ҳам қабул қилиниши мумкин. Бу эса андижонликларнинг жамоатчилик фикрини ҳисобга олиб, маиший хизмат кўрсатиш ходимлари томонидан жорий этилган 30-хизмат туридир. Ҳаммаси бўлиб шаҳарликларга 250 турда хизмат кўрсатилмоқда.

«КООПЕРАТОР» — КООПЕРАТОРЛАР ХИЗМАТИДА

Фарғонада очилган шаҳар саноат моллари савдо конторасига қарашли «Кооператор» савдо-воситачилик магазини маҳаллий кооператорлар тайёрлаган буюмларни сотишни ўз зиммасига олди. Бу магазин шаҳар бозорида жойлашган. Магазин маҳсулот ишлаб чиқарувчилар билан шартнома асосида иш юритади, буюмлар нарҳи тайёрловчиларнинг ўзлари билан келишиб туриб белгиланди. Ҳозирги вақтда Қўқон, Марғилонда ва Фарғона областининг бошқа шаҳарларида ҳам маҳаллий советлар ёрдамида кооперативлар маҳсулотини сотувчи ана шундай магазинлар очилмоқда.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ЧЕТ ЭЛ МАТБУОТИ ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ХАБАРЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг оммавий ахборот воситалари, идеология муассасалари ва ижодий союзлар раҳбарлари билан учрашувда сўзлаган нутқи кўпгина мамлакатлар оммавий ахборот воситаларининг эътиборини жалб қилмоқда. Ғарбий Германиядаги етакчи АРЛ ва ЦДФ телевизион программалари М. С. Горбачевнинг нутқи тўғрисидаги хабар бериб, Совет жамияти қайта қуриш концепциясига эга бўлибгина қолмай, шу билан бирга янгиланишнинг асосли стратегиясига ҳам эгадир, деб таъкидлайди. Социалистик мамлакатларнинг кўпгина газеталари М. С. Горбачевнинг «Қайта қуриш социалистик принципларга, социализм имкониятларининг тўла очилишига асосланади» деган сўзларини алоҳида ажратиб кўрсатмоқда.

Чет эл оммавий ахборот воситалари, жумладан, Америка оммавий ахборот воситалари Қўшма Штатларда сайловолди кампаниясининг бориши тўғрисидаги шарҳларга катта ўрин бермоқда. Икки партия номзоди: АҚШ вице-президенти Жорж Буш билан Майкл Дукакис ўртасида бўлиб ўтган телевизион мунозаралар муносабати билан муайян даражада ана шу мавзуга катта эътибор берилмоқда. Франциянинг «Монд» газетаси бундай деб ёзади: сайлов кампанияси бир неча ой давом этганига қарамай, президент лавозимига номзодлардан бирортаси ҳам пешқадамлик мавқеини эгаллай олмади, ўзининг энг муҳим фазилатларини намойиш қилолмади ва энг аввало мамлакат олдида турган улкан муаммоларни қандай ҳал қилиш ниятида эканлигини айтишга журъат этмади. Натижада америкаликларнинг кўпчилиги сайловга бир неча ҳафта қолганига қарамай, кимни афзал кўришларини ҳамон аниқлай олмади.

Японияда чиқадиган «Иомиури» газетаси БМТ бош ассамблеясининг ўз ишини бошлаган 43-сессиясига ўзининг редакцион мақоласини бағишлаган. Газета кейинги йилларда БМТ фаолиятида жонланиш сезилаётганини таъкидлайди. Мазкур халқаро ташкилот Афғонистон, Кампучия теварагидаги муаммоларни, Эрон—Ироқ можаросини батараф этишда воситачилик вазифасини бажариб, ўз фаолиятининг самарали эканлигини исботлади. Газета БМТ ўз вазифаларини муваффақиятли бажара бориб, тинчлик ишига ҳисса қўшаверади, деб умид билдиради.

Ҳиндистоннинг «Пэтриот» газетаси «Битим тузилмоқда» деган сарлавҳа остида Афғонистондаги вазиятни бартараф этишга оид Женева битимлари қандай бажарилаётгани тўғрисидаги мақолани эълон қилган. Покистон янги раҳбариятининг ана шу битимларнинг ҳарфи ва руҳига риоя этилмоқда, деган барча баёнотларига қарамай, деб ёзади газета, Исломобод совет қўшинлари Афғонистондан батамом олиб чиқиб кетилганидан кейин ҳозирги ҳукумат ҳокимият тепасида қололмайди, деган умид билан оппозицияни қўллаб-қувватлашни кучайтираётганлиги тобора равшан бўлиб қолмоқда.

Социализм мамлакатларида

✦ Руминияда дарёлар ва сув ҳавзалари тозалиги учун кураш умуммиллий тус олди. Атроф-муҳитни муҳофаза этишга давлат бюджетидан ҳар йили 1 миллиард лейдан кўпроқ пул ажратилади. Бу пуллардан сув тозалаш станциялари ҳамда ички сув ҳавзалари ва дарёларда сувнинг сифатини кузатиш учун автомат назорат пунктлари қурилишида фойдаланилмоқда.

✦ «Халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик учун, тинч-тотув яшаш учун» — Чехословакиянинг Карлова-Вари шаҳрида очилган «Турфильм-88» анъанавий халқаро фильмлар фестивалининг шиори ана шундай. У туристик мавзуга бағишланган. Фестиваль программасига жаҳондаги 24 давлат кинематографчилари яратган 100 га яқин кинолента ва видеопрограммалар намойиш қилиш учун киритилган.

✦ Пловдивда кузги халқаро техника ярмаркаси очилди. «Техника тараққиёти ва иқтисодий ҳамкорлик» шиори фан-техника ютуқлари бу обрўли кўрикнинг ўзига хос энг муҳим хусусиятларини аниқ ифодалайди. Пловдивда 30 мамлакатнинг 2400 га яқин фирмаси, ташқи савдо ташкилотлари ҳамда ишлаб чиқариш бирлашмалари энг янги буюмлар ва технологияларни намойиш қилмоқда.

НЕМИС ТИЛИДА

БОНН. Нердлинген шаҳрида Ғарбий Германиянинг «Греноферлаг» нашриёти немис тилида чиқарган XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси материаллари тўпламига «Ошкора гаплар» деб ном берилган. Тўпламга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Михаил Горбачев доклади, партия анжумани кўпгина делегатлари нутқларининг текстлари киритилган. Китоб Ғарбий германиялик китобхонларга ҳозир Совет Иттифоқида нималар бўлаётганлигини, бу мамлакатда қандай кенг кўламли ўзгартишлар амалга оширилаётганлигини билиб олишда ёрдам беради, деди ТАСС мухбирига нашриёт вакили Зюльке Ханзен. Бу китоб СССР, унинг тараққиёти истиқболлари тўғрисида кўпроқ нарсани билиб олиш имконини беради. Тўпламнинг номи ҳам унинг қандайлигини кўрсатиб турибди. КПСС конференциясида долзарб муаммолар хусусида амалий, ошкора мунозара борди, унда ютуқлар ҳақида ҳам, хатолар ва нуқсонлар тўғрисида ҳам рўй-рост гапирилди. Шубҳасиз, китоб ГФР ва Совет Иттифоқи ўртасида ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришга кўмаклашади, деб таъкидлади Ханзен.

Партизанлар муваффақиятлари

Сальвадор ҳарбийлари мамлакат ватанпарвар кучлари билан кейинги бир неча кун ичидаги жангларда ўлган ҳамда жароҳатланганлар бўлиб 250 киши йўқотди. Сальвадор партизанларининг «Венсеремос» радиостанцияси шу ҳақда хабар қилди. 11 сентябрдан 24 сентябрга қадар, дейилади радиостанция ўқиб эшиттирган маълумотда, Фарабундо Марти номли Миллий озодлик фронти жангчилари Морасан департаментида ҳарбий радиоалоқа базасини яксон қилдилар, 3 та жанговар машинани сафдан чиқардилар, Дуартенинг халққа қарши режимига катта иқтисодий зарар етказдилар.

Аввал хабар берилганидек, Сальвадор ватанпарварлик кучлари сентябрь ойи ўрталарида Дуарте армиясининг «Эл Парасио» ҳарбий-стратегик базасига ҳужум қилиш билан жуда катта ҳаракатларни бошлаб юбордилар.

КАЛЕЙДОСКОП

ТИКАНСИЗ ГУЛ

Тикансиз гул бўлмайди, дейишингиз мумкин. Аммо англиялик Жон Оливер ўз боғидан сизга даста-даста ана шундай гулларни узиб таклиф этиши мумкин. Оливер ўсимликлар генетикаси ва селекциясини ўрганишга жуда кўп вақтини сарфлади. У тиканн бўлмаган гулларни синчиклаб саралаб, уларни чатиштириб борди. 30 йиллик изланишлар ўз самарасини берди — энди ўзимизникига ўхшаш атиргулларнинг тикани қўлга кириб кетади, деб ҳадиксирамай бемалол ушлаш мумкин. Оливернинг фикрига қараганда бундай гулларни маҳбубаларга тақдим этиш ёқимлироқдир.

ПОЧТАЧИЛАРГА ҚИЙИН БЎЛМОҚДА

Калона — Американинг Айова штатида жойлашган миттигина шаҳарча. Бу ерда атиги 1862 киши истиқомат қилади. Шунга қарамай почтачилар ана шу шаҳарчани четлаб ўтишни маъқул кўрадилар: сабаби шаҳардаги 584 оиланинг фамилияси Миллердир. Бунинг устига бу ерда туғилган барча ўғил болаларга Йодер деб исм беришади. Ҳозир Йодерлар сони ҳам 400 га яқинлашиб қолди.

САДАФДАН ЯСАЛГАН ПАРОВОЗ

Американик Эрнст Уортер Огайо штатидаги қадрдон Денвер шаҳри музейига ўз қўли билан эбонит ва садафдан ясаган паровоз моделини совға қилди. Митти паровознинг узунлиги бир юз қирқ етти сантиметрни, вазни ўттиз уч ярим килограммни ташкил этади. Эрист ана шу паровозни ясаш учун бир минг олти юз соат вақтини сарфлаган эди.

Зиёкорнинг бахти

Минг бир касб

● СУРАТДА: Камолхон ота Хўжаев невaралари билан.

Р. Шарипов фотоси.

Ўқитувчи билими ва меҳнати билан баркамол инсонни яратади. Ёш авлод тақдирини зиммасига олган зиёкор ягона мақсадни — фарзандларимиз келажагини кўзлаб иш тутади. Шогирдлари қалбига одамийлик уруғини сепади. Вақти келиб, уларнинг билимдон олим, раҳбар ходим, бирор касбкор эгаси бўлиб етишганликларини кўриб қувонади. Устозлари сабоқларига амал қилганликлари билан фахрланади. Яқиндагина таваллудининг минг ойлиги нишонланган отахон, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Камолхон ака Хўжаев ана шундай педагоглардан.

Асли нонвой оиласида дунёга келган тошкентлик Камолхон инқилобдан олдин ибтидоий, кейин Самарқанд дарвозадаги рус-тузем мактабларида ўқиди. Тенгқурлари ўртасида ўзбек ва рус тилларида яхшигина саводхон, билимларни ўрганишга иштиёқмандлиги билан ажралиб туради. Октябрь инқилоби ғалабасидан сўнг у янги типдаги «Намуна» мактабида билим олди. 1920 йили Ўрта Осиё дорилфунуни қошидаги ишчилар факультетига ўқишга кирди. Кечқурун университетда билим олиб, кундузи ўрта махсус билим юртида ва мактабда математикадан дарс берди.

Камолхон Хўжаев ишчилар факультетини тугатгач, шу олий даргоҳнинг мелиорация-инженерлик факультетида ўқишни давом эттирди. У университетни тамомлагандан кейин қишлоқ хўжалик институтида мутахассислиги бўйича ер устида ўлчаш курсидан, ипакчилик ва қурилиш техникумларида ҳамда пойтахтдаги «Урфон», «Учқун», 45, 59- ва 85-мактабларда бир неча йил математикадан дарс берди. Ишдан ажралмаган ҳолда педагогика институтининг математика факультетини сиртдан тамомлади.

Камолхон ака педагогик фаолиятининг бошланиши унинг ўқиш йиллари, республикада совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, хотин-қизлар озодлиги учун, илм-урфон равнақи учун қизғин кураш, меҳнаткашлар ўртасида саводсизликни битириш даври билан туташиб кетди. У ўзи каби янги ҳаёт, янгича турмуш тарзи учун курашаётганлар билан бир сафда бўлди.

Ўттизинчи йилларгача мактаб ва маориф даргоҳларида ишлаш осон бўлмади. Камолхон ака Ўрдадаги Ғафур Ғулом директорлик қилган интернатда тарбиячи ва ўқитувчи бўлиб ишлади. Меҳнаткашлар ўртасида педагог-пропагандист сифатида фаол иш олиб борди. Камолхон ака ҳаётда ўз ўрни ва бахтини меҳнатда, чинакам педагогликда, шу соҳага муносиб бўлишда кўрди. Урушдан олдин ҳам, уруш йилларида ҳам у билим даргоҳларида таълим сифатини юқори кўтариш йўлида тинмай меҳнат қилди.

Ёш авлодга чуқур билим бериш катта санъат. Ўқувчилар онгига билимларни сингдира билиш эса чинакам истеъдоддир. Камолхон ака фаолиятида ана шу фазилат сезилиб туришини унинг касбдошлари ва шогирдлари ҳануз мамнуният билан эслашади. Математика — кўлами кенг, серқирра фан, ўзига хос сирли ва сеҳрли олам, ёшларга шу фандан билим берган Камолхон ака эса ўз касбининг чинакам фидойиларидан бири. Шу боис у ярим асрлик педагогик фаолияти даврида ёшларда бу фанга майл ва меҳр-муҳаббат уйғотди. Бунақа истеъдод ҳаммада ҳам бўлавермайди. Шундай педагоглargina шогирдларини ўз кетидан эргаштира олади. Чиндан ҳам унда таълим олган юзлаб шогирдлар устозлари изидан бориб йирик олим, ўз касбининг усталари, раҳбар кадрлар бўлиб етишдилар. Камолхон Хўжаевнинг укалари Аброрхон, Ғанихон акалар ҳам, синглиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори Ойпошша опа ҳам акалари каби етук педагог сифатида танилдилар.

Камолхон ака ўрта ва олий ўқув юртларида, шунингдек, умумий таълим мактабларида билимдонлиги, тажриба ва маҳорати, ширинсуханлиги билан обрў-эътибор қозонди. Педагогика институтида ишлаган йиллари бўлғуси ўқитувчиларга математика ўқитиш методикаси курсидан лекция ўқиди, студентларнинг педагогик практикасига бошчилик қилди. Уларнинг мактаб билан алоқа ва муносабатларига алоҳида эътибор берди. Республика ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Марказий институтида ёш педагоглар учун уюштирилган курсларда математика ўқитиш методикасига оид актуал мавзуларда лекция ўқиди. Маориф министрлиги қошидаги ўқув методикаси советининг аъзоси сифатида унинг йиғилишларида қирқ йилдан ортиқ фаол қатнашди.

Камолхон ака — ижодкор педагог. Унинг ёш математиклар олимпиадаларига тайёрлаган шогирдлари доимо ғолиблар қаторидан ўрин олишган. Устознинг республика педагогик ўқишларида қилган сермазмун докладлари ҳамиша юқори баҳоланган. Жумладан, унинг «Стереометриядан кўргазмали қуроллар», «Мактабда математика дарслари», «Саккиз йиллик мактабларнинг 6—8 синфларида ер участкасини съёмка қилиш ва план чизиш» каби мақола ва рисолалари ўқитувчиларга ёрдам сифатида қимматлидир. У ниманики ихтиёр этган бўлса, меҳнатсеварлиги, эзгу ишлари туфайли эришди. 1972 йили Комил Яшин таҳрири остида нашр этилган «Тошкентнинг ўтмиши, бугуни ва истиқболи» номли китобда Камолхон Хўжаев пойтахтимиздаги Тўйчи Тошмуҳамедов, Е. Л. Ярашевская, Оқилхон Шарафитдинов, Ғози Назаров, Хайри Юсупова, М. В. Ерохина каби устоз-педагоглар қаторида, биринчи ўқитувчилардан, деб ёзилган.

Дарҳақиқат, ветеран педагог Камолхон ота шаҳримизнинг биринчи ўқитувчиларидан. Ёшлари саксон бешни қоралаб бораётганлигига қарамай, у киши кекса сафдошлари билан шаҳар ўқитувчилар уйида ва мактабларда бўладиган йиғинларда, Абдулла Қодирий номидаги маҳалла клубида давра суҳбатларида файз тўкиб ўтирган чоғда учратасиз.

Камолхон ота ўзи танлаган касб шарафини ҳамиша юксакка кўтаришга интилди. Шогирдларига, манзилга етмаган кишилар эмас, балки уни четлаб ўтганлар бахтсиз, деб ўгит беради. Табиатан вазмин, билими, хизматлари билан мағрурланмайдиган камтар отахонни камолот ёши билан муборакбод этамиз.

Жаъфар МАЪРУПОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ХАТЛАРГА МУТАСАДДИ РАҲБАРЛАР ЖАВОБИ № 12 (138)

Агар имконият бўлса

Мен I группа инвалидиман. Телефон ўрнатишда ҳам имтиёзга эгаман. Ариза берганимга анча бўлди. Аммо ҳеч қандай ижобий натижани кўрмаяпман. Хўш, қачон менга телефон ўрнатиб беришади!

Г. БАИМБЕТОВА.

А. ГУБАНОВ,
Тошкент шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

— Квартирангизга телефон ўрнатиб бериш тўғрисидаги сизнинг илтимосингизни ҳозирча қондиролмаймиз. Чунки сиз истиқомат қилаётган жойда техник имкониятлар йўқ. Мазкур районда, яъни 32/33 АТСларда бўш номерлар йўқ. Сизнинг аризангиз навбатсиз телефон туширувчилар ҳисобида турибди. Техник имконият бўлиши билан илтимосингизни қондирамиз.

Китобни алмаштириш тартиби

Мен Ўзбек Совет Энциклопедиясининг ҳамма — 14 томини олганман. Лекин унинг олтинчи томида нотўғри варақалар тикилганлигини кўриб қолдим. Шу олтинчи томни янгиси билан алмаштириб бўлмасмикан!

З. МАҲАМАДАЛИЕВА,
Наманган область, Чуст районидаги Олмос қишлоғи.

М. АМИНОВ,
Ўзбек Совет Энциклопедияси бош редакциясининг масъул секретари.

— Китоб босиш жараёнида босмахона айби билан баъзи варақаларнинг тушиб қолиши ёки алмашиши мумкин. Сиз олган олтинчи томдаги чалкашлик «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси ишчилари айби билан содир бўлган. Сиз нуқсонли китобни ўз вақтида харид қилган магазинга қайтаришингиз ёки китобни босган корхонага (адреси китоб охирида кўрсатилган) жўнатишингиз мумкин эди. Ўшанда янгисини алмаштириб беришарди. Афсуски, олтинчи том нашр этилганига ўн уч йилдан ортиқ вақт ўтди. Энди юқоридаги тартиб билан уни алмаштириб бўлмайди. Фақат уни букинистик (нодир китоблар) магазинларидан топишингиз мумкин. Бош редакция ўзи нашр этган китобларни китобхонларга юбориш имкониятига эга эмас.

«Фарҳод» бозори кенгаядими?

«Фарҳод» бозори торлик қилиб қолган. Айниқса, шанба ва якшанба кунлари оёқ қўйишга жой топилмайди. Бунинг устига-устак, қандайдир қурилиш ишлари кетяпти. Наҳотки, бозорни кенгайтириш тўғрисида жиддийроқ ўйланмаса! Қатор-қатор саноат моллари дўконларининг нима кераги бор.

Д. АҲМЕДОВ.

П. АЙРАПЕТОВ,
Тошкент шаҳар колхоз бозорлари бошқармаси бошлиғи.

— Хатда кўтарилган масала бошқармамиз томонидан кўриб чиқилди. «Фарҳод» бозори территориясидаги савдо нуқталари Акмал Икромов район Совети ижроия комитетининг 21. 07. 88 йил 260/14 номерли қарорига биноан қурилмоқда.

«Фарҳод» бозори территориясини кенгайтириш масаласига келсак, бозорга кирувчилар ва харидорлар учун қулай шароитлар яратиш мақсадида айни пайтда савдо павильонлари қурилиши амалга оширилмоқда. Бу савдо нуқталари сонини 244 тага кўпайтириш имконини беради.

Йўловчилар қийналишяпти

Биз истиқомат қилаётган Лисунов кўчасининг «Қозонхона» бекатида транспорт қатнови тўхтатиб қўйилди. Чунки бу ерда қурилиш ишлари кетяпти. Лекин трамвай юряпти. Трамвай йўлидан эса барча машиналар юришга ҳаракат қилади. Ваҳоланки, бошқа транспорт воситаларининг ҳаракати тақиқланган. Бу йўловчилар ҳаётига хавф солмоқда. Қачон бу ерда тартиб ўрнатилади?

Ю. КАРИМОВ.

А. ҲАМИДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

— Шикоят юзасидан ўша ерни бориб кўрдик. Қозонхона қурилиши муносабати билан Иззат кўчасидан Мухтор Ашрафий кўчасигача бўлган қисмида транспорт ҳаракати тақиқланган. Мазкур участкада фақат трамвай ҳаракатига рухсат берилган. Автомобиль транспорти ҳаракатини тақиқловчи тегишли йўл белгилари ўрнатилди. Шу жумладан, трамвай йўлига ҳам белгилар қўйилди. Йўл-патруль хизмати ходимларига мазкур участкадаги транспорт ҳаракатини вақти-вақти билан назоратга олиб туриш топширилди.

Алимент қани?

Турмуш ўртоғим билан ажрашгач, мавжуд қонунга кўра у алимент тўлаши керак эди. Лекин алимент доимо бизга етиб келмайди. Алоқа бўлимларида чалкашликлар рўй бермоқда. Билишимча, собиқ эрим ишлаётган «Узбекгеология» бошқармаси бухгалтерияси адресни чалкаштириб юбораётган экан...

С. КОННОВА.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
СССР Геология министрлигининг «Узбекгеология» Бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

— Текширувда шикоят хатида келтирилган фактлар тўғри, деб топилди. Бухгалтерия ходимлари индексни ёзиш пайтида (138 ўрнига 133 деб ёзишган) хатоликка йўл қўйишган. Натижада пул қоғози алоқа бўлимларида туриб қолган. Сиз эса ўз вақтида болангизга тўланадиган алиментни ололмагансиз. Ана шундай камчиликларга бошқа йўл қўймаслик учун айбдор кишилар қаттиқ огоҳлантирилди. Бундан кейин алиментни ўз вақтида оласиз.

Бу хўжакўрсингами?

Шаҳримизда самолёт билетига буюртма бериш учун телефон хизмати йўлга қўйилган. Аммо телефонлар қуруқ кўргазмага қўйилгандек туюлади. Уларга ҳеч қачон телефон қилиб тушолмайсан. Наҳотки, уларнинг ҳаммаси хўжакўрсинга бўлса?

В. ЛИТВИНОВ.

А. ТАРСУКОВ,
Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари.

— Тошкент шаҳрида телефон орқали самолёт билетларига буюртма қабул қилиш ва расмийлаштириш ишларини «Узтрансэкспедиция» бошқармаси амалга оширади. Шунинг учун сизнинг хатингизга биз бир нарса деёлмаймиз.

РЕДАКЦИЯДАН: Хатни «Ташкентгортрансэкспедиция» бошқармаси ҳукмига ҳавола этдик.

Ж. НУРИДДИНОВ,
«Ташгортрансэкспедиция» бошқармаси бошлиғи.

— Тўғри, самолёт билетларига буюртмани бизнинг бошқармамиз амалга оширади. Телефон орқали буюртма қабул қилиниб, билетлар буюртмачининг уйига етказиб берилади. Буюртмалар қабул қилиш 41-89-10 телефони орқали соат 9 дан кеч соат 18.00 гача амалга оширилади. Танаффус 14.00 дан 15.00 гача. Бироқ ёз пайтларида билетларни етказиб бериш бўйича 41-80-11 телефонига қўнғироқ қилиш қийинлашади. Чунки линия доимо банд бўлади. Гарчи 41-89-10 номери бўйича 10 каналли алоқа ўрнатилган бўлса ҳам кунига 200—250 буюртма олинади.

1989 йилда марказий агентликда алоқанинг янги системаси жорий қилинади. Бу эса бизга қабул қилинаётган буюртмалар сонини кўпайтириш ва йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш имконини беради.

Моддий жазоланди

Совет Армияси сафида хизмат қилаётган ўғлимга посилка жўнатмоқчи бўлиб, 100-почта алоқа бўлимига кирдим. Бандероль ва посилка қабул қилаётган аёл менинг ўзимга посилка қутисини жўнатишга ҳозирлашни айтди. Мен қийналиб уни тайёрладим. Ўғлимнинг қўлига етиб боришига ҳам ишонмай қолдим. Наҳотки, почта ходимининг ўзи бу ишларни бажармаса?

Н. ГОЛУБ.

У. ИСМОИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги Тошкент почтамти бошлиғи.

— Шикоят юзасидан 100-алоқа бўлимида текшириш ўтказилди. Тўғри, мазкур алоқа бўлими оператори В. Харитонова хатоликка йўл қўйган. У август ойи иш якунига кўра моддий жазоланди. Алоқа бўлими ходимлари ўртасида қўшимча инструктаж ўтказилди. Алоқа бўлими бошлиғи А. Уваровага ходимлар иши юзасидан назоратни кучайтириш кўрсатиб ўтилди.

Ўзбошимчалиги учун

Кейинги пайтда соғлиқни сақлаш Бош бошқармасига қарашли автобазанинг 2-колоннасида меҳнат интизоми бутунлай бўшашиб кетди. Хўш, бу ерда қачон тартиб ўрнатилади?

Ш. МИРЗАЕВ.

Ш. АЛИЕВ,
Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

— Ш. Мирзаевнинг хатида кўрсатилган фактларнинг бир қисми тасдиқланди. Бош бошқарма буйруғига кўра даволаш-профилактик муассасаларида санитар автотранспорти иши юзасидан назоратни бўшаштириб юборганлиги учун автобаза директори А. Эшоновга танбеҳ берилди. Санитар автотранспорти эксплуатацияси устидан назоратни бўшаштириб юборганлиги учун эксплуатация бўлими бошлиғи М. Гарин ҳам огоҳлантирилди. 2-автоколонна бошлиғи Т. Шамсиев эса бир машинани иккинчи объектдан олиб қўйишда ўзбошимчалик қилганлиги учун виговор олди.

Справкалар бюроси

К. АХАТОВ: 1987 йил сентябрь ойида менга пенсия тайинланган эди. Аввал турган жойим бузилиши муносабати билан бошқа район территориясига кўчиб кетдим. Бир неча ой бўлишига қарамасдан ҳозир ҳам пенсия пулини ололганим йўқ. Мен аввал яшаган районнинг социал таъминот бўлимидан ҳозирги райондаги социал таъминот бўлимига ҳужжатларни ўтказишни сўраган эдим. Пенсияни қаердан олишим керак?

Жавоб: Пенсиялар тайинлаш ва тўлаш ҳақидаги қоиданинг 167-бандида кўрсатилишича, агар пенсионер доимий яшаш учун бошқа жойга кўчиб кетган бўлса, у ҳолда, яъни яшаш жойидаги социал таъминот бўлимига тегишли ҳужжатлар келгунига қадар пенсия пулини аввалги турар жойдаги социал таъминот бўлими тўлаб туриши керак.

Ҳужжатлар пенсионернинг янги турар жойидаги социал таъминот бўлимига келганидан сўнг, аввалги турар жойида берилаётган пенсияни тўлаш тўхтатилган кундан эътиборан пенсия ҳақини берилиши давом эттирилади.

Пенсияни тайинлаган ёки тўлаётган органнинг айби билан пенсия пули ўз вақтида олинмаган тақдирда, олинмаган пенсия ҳақи ҳеч қандай муддат билан чегараланмасдан тўланиши керак.

⊙

В. СОЛИҲОВ: Мен аввал артелда (ҳозир фабрика) бўёқчилик қилганман. Менга аён бўлмаган сабабларга кўра артелда ишлаганлигимни тасдиқловчи бирорта ҳам ҳужжат қолмаган. Қарилик пенсиясини тайинланиши учун иш стажимни тасдиқлашнинг бирор чораси борми?

Жавоб: Амалдаги қоидага кўра пенсияларни тайинлаш ва тўлаш учун меҳнат фаолияти тўғрисидаги ҳужжатлар сақланмаган ва уларни корхона тугатилиши сабабли ёки архив маълумотлари йўқлиги туфайли олиш мумкин бўлмаган ҳолларда иш стажи гувоҳлик кўрсатмалари билан тикланади.

Пенсия тайинланиши учун зарур бўлган стажнинг камида ярми ҳужжатлар билан тасдиқланган ҳолларда стаж гувоҳлар кўрсатмаси бўйича белгиланади. Стаж икки ёки ундан ортиқ гувоҳларнинг кўрсатмалари асосида тасдиқланади. Стажи тасдиқланаётган шахснинг иши тўғрисидаги маълумотга эга бўлган ҳар қандай граждан гувоҳлик бериши мумкин. Гувоҳлардан бирига шу алоҳида талаблар қўйилади. У ариза берувчи бир корхона (муассаса, ташкилот)да ёки бир системада биргаликда ишда бўлган бўлиши керак.

Сизни қизиқтирувчи бундай масала юзасидан мавжуд ҳужжатлар билан район социал таъминот бўлимига мурожаат қилишингизни тавсия этамиз.

А. ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

«Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби»ни «Тошкент оқшоми» мухбири Т. Тошев тайёрлади.

Рассом табассуми

Сўзсиз сурат.

* * *

— Бай-бай-бай, ошхонамизда ичкилик ичиш ман қилинганку, пинҳоний ичиб кетишибди-да.

* * *

— Отахон, мунақа супургилар хўжалик моллари магазинида ҳам сотиладими?

* * *

Изоҳга ҳожат йўқ.

Расмларни Р. Аҳмедов, Ғ. Алимов ва А. Ҳакимовлар чизишган.

Журналларнинг янги сонларида

«Мухбир» — «Корреспондент» журналининг бу йилги тўққизинчи сони босмадан чиқди. Бу сон «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида информацион билдириш» билан очилади. Журналда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси А. Мухторовнинг «Воқеа-ҳодисаларни чуқур таҳлил қилайлик» сарлавҳали мақоласи бош мақола ўрнида берилган.

«Долзарб интервью» рубрикаси остида XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг делегати, «Совет Ўзбекистони» газетасининг бўлим мудири Номоз Саъдуллаевнинг «Ошкоралик ҳамма учун» сарлавҳали суҳбати эълон қилинган.

«Қайта қуриш: ҳаракат қилиш даври» шапкаси остидаги врезкада «Газетангизда: унинг саҳифаларида, коллектив ҳаётида, редакция бўлимлари структурасида, партия раҳбарлигида, газетхонлар йўллаётган хат-хабарларида ўзгаришлар борми!» деган савол билан журналистларга, газета-журналларнинг бўлим мудирлари ва редакторларига мурожаат қилинган.

«Акс-садо» рубрикаси остида Т. Эшбековнинг «Масъулиятни англаш керак», «Касб ҳақида ўйлар» рубрикаси остида эса М. Ҳакимовнинг «Район журналистига осонми!» сарлавҳали материаллар эълон қилинган.

«Ёш ленинчи» газетаси комсомол турмуши бўлимининг мудири А. Аҳмедовнинг «Матбуот сўзининг таъсирчанлиги» сарлавҳали мақоласи «Нуқтаи назар» рубрикаси остида босилган.

Тошкент Давлат маданият институтининг доценти, филология фанлари кандидати Ғ. Ғафуровнинг «Публицистикада одоб ва ахлоқ талқини» сарлавҳали обзорида республиканинг айрим газета-журналларда одоб ва аҳлоқ темасида босилган бир қатор мақолалар чуқур таҳлил қилиб берилган.

«Ветеранларимиз» рубрикаси остида атоқли адиб ва публицист Мумтоз Муҳамедов, таниқли журналист Юсуф Йўлдошев ва қорақалпоғистонлик журналист Мансур Аҳмедов ҳақида лавҳалар босилган.

«Телевидение. Радио» рубрикаси остида АПНнинг Ўзбекистон ССР бўйича ўз мухбири Т. Низаевнинг «Кишиларнинг қувончлари ва ташвишлари» сарлавҳали материал ўрин олган.

Журнал «Комсомолнинг 70 йиллигига» бағишлаб ТошДУ журналистика факультетининг доценти Т. Пидаевнинг «Комсомол матбуотининг янгроқ овози» сарлавҳали туркум мақолаларини эълон қиляпти. Бу сонда шу темадаги биринчи мақола эълон қилинган.

Журналист Ф. Мўминованинг «Сўз билан ҳам, сукут сақлаш билан ҳам ёлғон гапира олмайман...» сарлавҳали мақоласи Журналистларнинг халқаро бирдамлиги кунига бағишланган.

«Мухбирларнинг сиртқи мактаби» рубрикаси остида ТошДУ журналистика факультетининг катта ўқитувчиси А. Халиловнинг «Газета публицистикасининг асосий жанри» сарлавҳали мақоласи ўрин олган.

Булардан ташқари бу сонда «Фотовернисаж», «Фоторепортаж», «Информация», «Журналистлар ижодидан», «Реклама» ва бошқа рубрикалар остида ҳам бир қатор материаллар эълон қилинган.

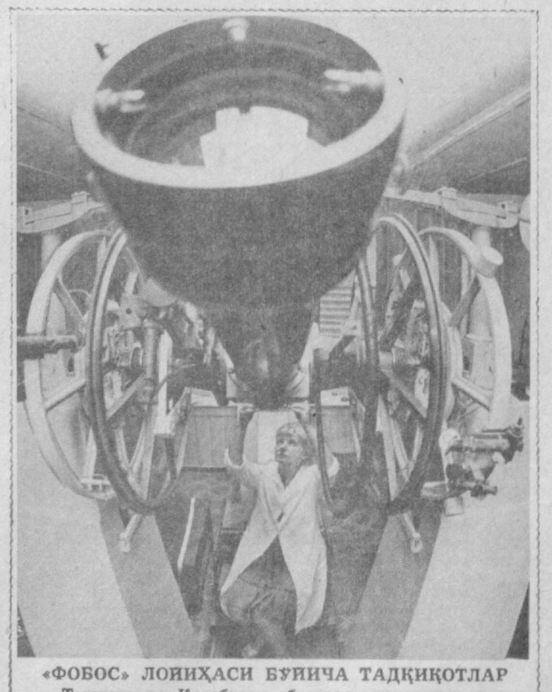

«ФОБОС» ЛОЙИҲАСИ БЎЙИЧА ТАДҚИҚОТЛАР

Тошкент ва Китобдаги обсерваторияларнинг телескоплари Марсга қаратилган. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси астрономия институтининг олимлари кўп тармоқли «Фобос» космик лойиҳаси доирасидаги ишларни бошлаб юбордилар.

Улар Марс планетаси ва унинг йўлдошлари Фобос ва Деймос устидан позицион кузатув олиб бормоқдалар. Олинаётган маълумотлар асосида унинг орбитасига «Фобос-1» ва «Фобос-2» станциялари яқинлашган пайтдаги «Қизил юлдуз»нинг вазияти ҳисоблаб чиқилаяпти.

Олимлар қўлга киритаётган ахборотлар оператив равишда СССР Фанлар академиясининг космик тадқиқотлар институтига етказиб берherиляпти. СССРдаги мазкур программа юзасидан барча ишларни ана шу институт мувофиқлаштириб боряпти.

«Милтилловчи доира» телескопи куну-тун Марс, Зуҳра, Меркурий, Қуёш ҳаракатини кузатиш учун хизмат қилади. Астрономлар унинг ёрдамида само объектларининг координатларини аниқлайдилар, юлдузлар каталогларини тузадилар.

СУРАТДА: кузатувни кичик илмий ходим Галина Григорьевна Ходак олиб бормоқда.

С. Величкин фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

XXIV ёзги Олимпиада ўйинларида

Олимпиада теварагида

Италиялик Давид Тиццано Олимпиада олтин медалини қўлга киритиб, шу заҳотиёқ уни йўқотиб қўйди...

Анъанага кўра, руль бошқарувчисиз тўртликлар жуфтида эшкак эшишда янги чемпионларни, шу жумладан Давидни ҳам мукофотлашдан сўнг сувга ташладилар. У ўзининг бебаҳо мукофотини шунда йўқотиб қўйди. Медални қайта кўриш унга насиб этмайдиганга ўхшарди, чунки шўнғувчилар бутун бир соат қидириб, уни топа олмадилар.

Фақат анчадан кейин, хафа бўлган Давид командадош ўртоқлари билан каналдан жўнаб кетгач, медаль сув остидан топилди. Шу куниёқ Олимпиада медалини италиялик эшкак эшувчига қайта топшириш маросими ўтказилди.

* * *

Ёш сеулликлар совет гимнастикачи қизлари Светлана Богинская билан Елена Шушуноваларнинг маҳоратларига қойил қолганликларини ҳар қандай йўллар билан билдиришга ҳаракат қилишмоқда. Олимпиада шаҳарчасининг қўриқчиларига икки нафар мактаб ўқувчисининг илтимосига кўра одатдан ташқари почтальон ролини бажаришга, яъни СССР командаси қизларига иккита духоба айиқча ва табрик откриткаларини топширишга тўғри келди.

Олимпиада шаҳарчасида кузнинг бошланиши спортчиларни ўз кийимларини алмаштиришга мажбур этди. Энди ёшларни шортик ва футболкаларда учратиб бўлмайди. Кўпчилик энди машқ костюмлари ва ҳатто, плашчларни афзал кўрмоқда. Африкалик спортчилар ўз хоналаридаги иситгичларни ишга солишни илтимос қилишди.

* * *

Американик Карл Льюисга шанба куни Олимпиаданинг олтин медали топширилади, деб маълум қилди Франс Пресс агентлиги. Олимпиада тарихида биринчи марта енгил атлетикада иккинчи ўринни эгаллаган спортчи олтин медаль олади. Мусобақа ғолиби допинг қўллаганлиги сабабли ўйинлардан чиқариб юборилгандан сўнг шундай қарорга келинди. Мукофотни топшириш тантанаси халқаро енгил атлетика федерациясининг (ИИАФ) Сеулдаги ваколатхонасида ўтказилади. Айни вақтда Линфорд Кристига (Буюк Британия) кумуш, Кальвин Смитга (АҚШ) бронза мукофотлар топширилди.

* * *

Суринам ўзининг биринчи Олимпиада чемпиони, сузувчи Энтони Ности шарафига маркалар ва ҳатто, спортчининг тасвири туширилган олтин тангалар чиқаради, деб хабар қилди Рейтер агентлиги.

Нэстининг 100 метр масофага баттерфляй усулида сузиб қўлга киритган олтин медали 400.000 аҳолиси бўлган Суринамнинг халқаро мусобақаларидаги биринчи муваффақияти эди.

(ТАСС).

Фильмлар фестивалга боради

Ўзбек ҳужжатли киночиларининг иккита лентаси октябрь ойининг бошида Свердловскда «Кино санъатида гражданлик, бадиийлик ва маънавий талабчанлик учун» шиори остида ўтадиган биринчи Бутуниттифоқ ҳужжатли кино фестивалида намойиш қилинади. Булар қисқа метражли «Таҳқирланиш» фильми ва тўлиқ метражли «Космогония» картинасидир.

«Таҳқирланиш» фильмининг муаллифлари (сценарийчилар Исфандиёр ва А. Фитц, режиссёр Ш. Жунайдуллаев, оператор Б. Назруллаев) бўҳтон билан қамалган ва жазоланган бир депутатнинг тарихини ўрганадилар. Санъаткорлар ҳақиқатни букишга уринган, бизга ҳар нарса мумкин, деб димоғи шишиб кетган ҳақиқий жиноятчиларнинг башарасини очиб ташлайдилар. Картина хотимаси яхшилик билан тугайди — депутатнинг ҳуқуқлари тикланади, севимли ишига қайтади. Лекин ноҳақ жазоланган кишиларнинг тақдири унга тинчлик бермайди.

Фестиваль учун тайёрланган кейинги иш — «Космогония»нинг автори ва режиссёри Низом Маҳмудовдир.

ЎзТАГ мухбири.

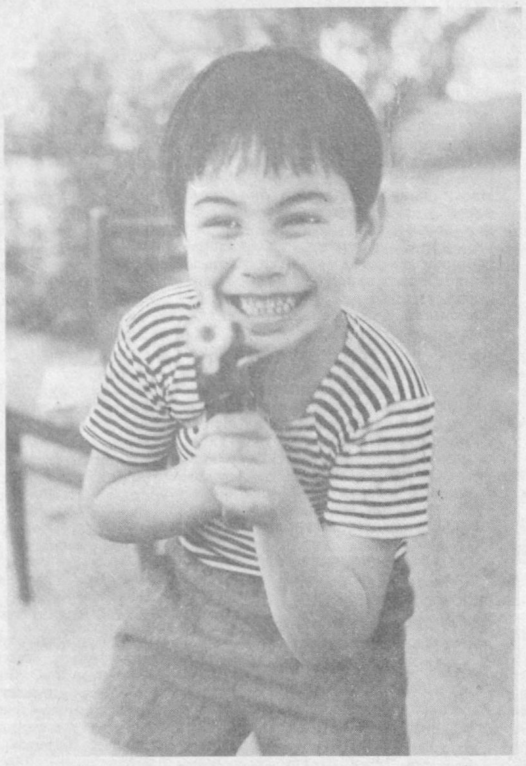

Ҳаёт гўзал деган сўз нима,
Не деб жавоб берур кекса-ёш!
Ё яшашми, тўкин бадавлат,
Ёки қимматбаҳо усти-бош!

Ҳаёт гўзал деган сўз нима,
Тар мевалар, гулгун лолалар!
Ҳаёт гўзал, қачонки беғам,
Ўйнаб-кулса ширин болалар.

Бола кулса — олам чароғон
Қайғу-кулфат солмас ларзалар.
Мен ҳам доим ишимдан рози,
Муҳрланса ширин лаҳзалар.

Т. Каримов ва М. Назаров фотолари.

Улуғ адибга бағишлаб

⊙ Ўзбекистон ССР Давлат Санъат музейининг лекторий залида Лев Толстойнинг 160 йиллигига бағишлаб бир қанча тадбирлар ўтказилди.

Жумладан, «Толстой ва санъат» мавзусидаги лекция, «Рассом Илья Репин Толстойни тасвирламоқда» номли янги ҳужжатли фильм йиғилган санъат ихлосмандларида катта қизиқиш уйғотди.

Рус рассомининг Лев Толстойга бағишланган туркум асарлари Третьяков Давлат галереяси ва ёзувчининг уй-музейида сақланмоқда. Рассом Репин Лев Николаевич Толстойни ўзига хос қиёфаларини 1887—1909 йиллар орасида адиб билан учрашиб, чизганди.

Томошабинларда Санъат музейида намойиш этилаётган рассом Илья Репиннинг ўнга яқин портрет асарлари ҳам кучли таассурот қолдирди.

М. АҲМЕДОВ.

Аҳолига қулайлик

Шаҳримизнинг Фрунзе района кундан-кунга чирой очиб бормоқда.

Фрунзе бозорида музика асбобларини тузатиш, чарм-галантерея буюмлари ва соатлар ремонти устахоналари иш бошлади.

Б. ОРИПОВ

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИДА

ДАМ ОЛИШ КУНИ ЛЕКТОРИЙСИ

«РУС САНЪАТИ УСТАЛАРИ» ЛЕКЦИЯЛАР ЦИКЛИ

2 октябрда — К. П. БРЮЛЛОВ.
9 октябрда — В. Г. ПЕРОВ.
16 октябрда — Н. Н. ГЕ.
23 октябрда — И. Г. КРАМСКОЙ.
30 октябрда — В. В. ВЕРЕШЧАГИН.
6 ноябрда — Н. А. ЯРОШЕНКО.
13 ноябрда — И. Е. РЕПИН.
20 ноябрда — В. И. СУРИКОВ.
27 ноябрда — М. А. ВРУБЕЛЬ.
4 декабрда — В. А. СЕРОВ.
11 декабрда — К. А. КАРОВИН.
18 декабрда — Б. М. КУСТОДИЕВ.

Лекцияларни музей илмий ходимлари ўқишади, лекциялар вақтида диапозитивлар намойиш этиб борилади.

Лекциялар соат 12.00 да бошланади.

Справкалар учун телефон: 32-73-45.

Музей адреси: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 16-уй.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ИДОРАСИ

7 ВА 8 ОКТЯБРДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНИДА

Конституция кунига бағишлаб

ТЕМАТИК ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ

«МОСКВА» КИНОТЕАТРИ
Платоновлар зарур.

«ИСКРА» КИНОТЕАТРИ
Полесье... Бир район ҳаёти.

«ФЕСТИВАЛЬ» КИНОТЕАТРИ
Ёшларга ишонч.

«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» НОМЛИ КИНОТЕАТР
Делегатлар.

ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТР
Зарянск депутатлари.

САНЪАТ ИХЛОСМАНДЛАРИ СИЗЛАР УЧУН!

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ

«Т А Н Т А Н А»

ДОИРАЧИЛАР АНСАМБЛИ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИ БИР ЙИЛЛИК ПУЛЛИК ДОИРАЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга қабул қилинганлар якка-тартибда, группали ва нота бўйича ҳафтасига уч марта машғулотларга қатнашадилар.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Авиасозлар шаҳарчаси, Авиасозлар маданият саройи, 2-қават, 73-хона. (Метронинг «Чкалов» станциясигача борилади).

Қабул ҳар куни соат 16 дан 19.00 гача.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 30/IX да **Бой ила хизматчи,** 1/X да **Курорт** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/IX да **Сўнмас аланга** (премьера, 19.00), 1/X да **Музаффар — қуёш фарзанди** (15.00), **Сўнмас аланга** (премьера, 19.00).

Кино

30 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЁТОҚХОНА ДЕРАЗАСИ» (18.30, 20.45); «ЎНТА НЕГР БОЛАСИ» (ўзбек тилида, 17, 19.30).

Чайка — «МУҲАББАТ ҲАММА НАРСАНИ ЕНГАДИ» (17, 19.00); «АМАДЕЙ» (21.00).

Москва — «АССА» (17, 20.00).

Дружба — «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (17, 18, 20, 20.30).

Нукус — «АРТИСТ» (18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «АССА» (18.30); «МУҲАББАТ ҲАММА НАРСАНИ ЕНГАДИ» (21.00).

Искра — «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (16.15, 20.00).

Фестиваль — «АССА» (21.30).

Хива — «ҚУРБОНЛИК» (21.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҚАҲРАМОН УЧУН КЎЗГУ» (20.00).

Восток — «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ (жуфт соатларда).

1 ОКТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЁТОҚХОНА ДЕРАЗАСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); «ЎНТА НЕГР БОЛАСИ» (ўзбек тилида, 12, 14.30, 17, 19.30).

Чайка — «ЁТОҚХОНА ДЕРАЗАСИ» (16, 18.30, 21.00).

Москва — «АССА» (11, 14, 17, 20.00).

Дружба — «ЛЎЛИ ҚИЗ АЗА» (тоқ соатларда); «ИШҚ ЖОДУСИ» (жуфт соатларда).

Нукус — «АРТИСТ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «АССА» (11, 13.30, 16, 18.30); «МУҲАББАТ ҲАММА НАРСАНИ ЕНГАДИ» (21.00).

Искра — «ЭРКАКЛАР ПОРТРЕТИ» (12, 14.30, 16.15, 20.00).

Фестиваль — «АССА» (21.30).

Хива — «НОФЕЛЕТ ҚАЕРДА ЖОЙЛАШГАН?» (21.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҚАҲРАМОН УЧУН КЎЗГУ» (14, 20.00).

Восток — «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (жуфт соатларда).

ДИҚҚАТ!

Калонов кўчасида иссиқлик трассаси уланиши муносабати билан

3-6 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ ҚОРАҚАМИШ-2/1, 2/3, 2/4, 2/5, ОЛИМПИЯ, ЧИМБОЙ, ТАНСИҚБОЕВ, ТошМИ, КАЛИНИН МАССИВЛАРИГА

ИССИҚ СУВ БЕРИШ

ТЎХТАТИЛАДИ

«ТАШТЕПЛОСЕТЬ» корхонаси (телефон: 33-32-32).

Октябрь райпишчеторги маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари катта товаршунос С. Бурхоновга рафиқаси

Муҳаббат БУРХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

УЙ БЕКАЛАРИ СИЗЛАР УЧУН!

Шарбат - танга роҳат

Сархил мева ва сабзавотлар камайиб борган сайин шарбатларни истеъмол қилиш кўпаяди.

Шарбатлар ҳам шифобахш, ҳам тўйимли неъмат. Баъзилар учун кунига бир стакан шарбат ичиш — яхши одат бўлиб қолган.

Уй шароитида тайёрланган шарбатлар айниқса мазали бўлади. Бунда ҳар бир уй бекаси бутун қобилиятини намоён этиши мумкин. Қишда ҳам улар жуда асқотади.

Шарбатлардан турли-туман тотли, хушбўй ичимликлар, кремлар, желе, қандолат маҳсулотлари, ширинликлар тайёрлаш мумкин.

Шундай қилиб, уй бекалари ишга киришинг!

Шарбатларни сархил, етилган, эзилмаган мева ва сабзавотлардан тайёрлаш лозим. Аввалига улар сараланади, ювилади, сўнгра тиндирилиб, ширасиққичдан, қирғич ёки гўштқиймалагичдан ўтказилади. Қиймаланган мева қоришмаси шундан кейин прессланади ёки элакдан ўтказилади, сўнгра қуйидаги усулда консерваланади.

Шарбат қайнаб чиққунча қайнатилади ва иссиқ ҳолда (ҳарорати Цельсий бўйича 96 даражадан кам бўлмаслиги лозим) тоза ва иссиқ шиша идишларга қуйилади. Шарбат тўлдирилган шиша идишларни, банкаларни резина қопламаси бўлган темир қопқоқ билан ёпиб, маҳкамланади. Уларни тўнтариб, устини сочиқ билан ёпиб, 10—12 соат шу ҳолда сақланади.

Шарбатни яна қандай тайёрлаш мумкин? Мисол учун олма шарбатини? Бунинг учун иккита кастрюлка ва човли олиш керак. Қастрюлкалар икки хил: биттаси катта ва биттаси кичик бўлиши лозим.

Ювилган бутун ёки майдаланган олмаларни човлига солиб, кичик кострюлкага қўядилар. Сўнгра кичик кострюлкани суви бор катта кастрюлкага солиб, қопқоғини ёпиб, плитага қўйилади. Қастрюлкадаги сув бир соат давомида қайнаши лозим. Бир соат ўтганидан кейин кичик кастрюлкада олма шарбати, човлида эса унинг қуйқаси қолади.

Иссиқ шарбатни олдиндан тозаланган шишаларга ва банкаларга қуйиб, оғзи маҳкамланади. Шарбат буғ билан микроблардан тозаланганлиги, оғзи маҳкам ёпилганлиги сабабли уни оддий шароитда ҳам сақлаш мумкин. Шарбатга таъбга кўра шакар қўшса бўлади, бу унинг таъмини яхшилайди. Олма шарбати ҳам худди шу йўл билан тайёрланади.

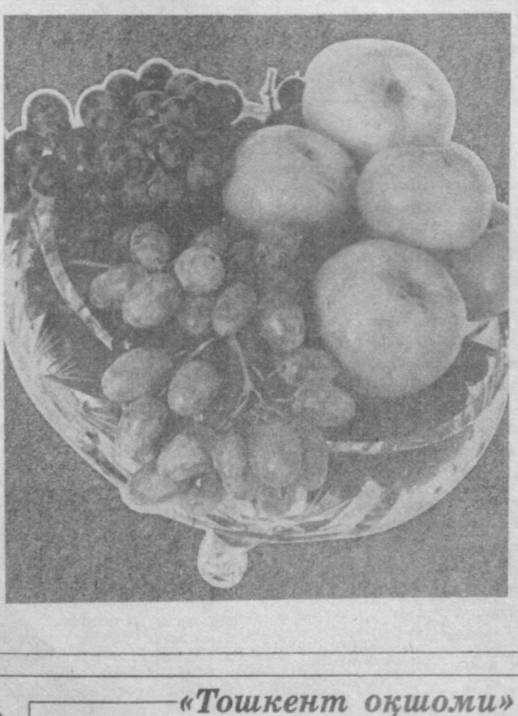

ТАТИБ КЎРИНГ...

Қиш кунлари ўз қўлингиз билан тайёрлаган хушбўй шарбат банкасини очганингизда, тотли ичимликлар ,желе ва ширинликлар тайёрлаш рецептларини эсланг.

Ана шу рецептлардан айримларини диққатингизга ҳавола қиламиз.

ШАРБАТДАН ЖЕЛЕ ТАЙЁРЛАШ

Желатинни (елимшакни) даставвал 25—30 минутга совуқ сувга солиб қўясиз. Шарбатни қайнаш даражасига етказиб, унда желатинни эритасиз. Бунинг учун аста-секин қошиқ билан қорилади. Сузгичдан ўтказиб, қолипларга қуйилади ва совуқ ерга қўйилади.

Масаллиқлар: 3 стакан шарбат, 25 грамм желатин, таъбга кўра шакар.

МУСС ТАЙЁРЛАШ

Қоришмани желе учун тайёрлагандек тайёрлайсиз. Сирланган кастрюлкага қуйиб, уни совуқ сувга қўясиз, бир хил кўпиксимон қоришма ҳолига келгунча ийлайсиз. Қоришма қуюла бошлагач, муссни қолипларга қуйиб, совитасиз. Муссга яна алоҳида шарбат тортса ҳам бўлади.

«ЖАНОБ ПОМИДОР» ИЧИМЛИГИ

Томат шарбатига тухум сариғи солиниб ийланади, лимон шарбати, саримсоқ пиёз, таъбга кўра туз, қалампир қўшилади. Буларнинг ҳаммаси қорилиб, ийланади. 120 грамм томат шарбатига 2 чой қошиғида лимон шарбати, 1 чой қошиғида қиймаланган саримсоқ пиёз керак бўлади.

«БОЛАЛАР УЧУН» ИЧИМЛИГИ

Миксер (қориштиргич)га олма шарбати солиниб, бир тухумнинг оқи, лимон шарбати, асал қўшиб, ҳаммаси яхшилаб ийланади. Бокалларга қуйилиб, унинг ичига бир неча дона майиз ёки консерваланган компот меваларидан солиб, дастурхонга тортилади.

Бир порция ичимликка ярим стакан олма шарбати, 1 дона тухум оқи, 1 чой қошиғида лимон шарбати, чорак стакан асал, майиз, консерваланган мевалар керак бўлади.

«МАРИЯ» ИЧИМЛИГИ

Миксерга томат шарбати, тухум сариғи, «Жанубий» ёки «Шарқий» қайласи, лимон шарбати, таъбга кўра туз ва қалампир солинади.

Қоришма яхшилаб ийланиб, бокалларга қуйилади, ичимлик ва туз билан ийланган қаймоқ «қалпоқча» билан безатилади.

Бир порцияга ярим стакан томат шарбати, 2 чой қошиғида қайла ва лимон шарбати, таъбга кўра туз ва қалампир керак бўлади.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.